

ZDRUŽENJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Sedež: Adamičeva cesta 15, 1290 Grosuplje

Predsednica: **Vesna Horžen**

e-pošta: vesna.horzen@zdruzenje-knjiznic.si

Spletna stran: www.zdruzenje-knjiznic.si

Telefon: +386 1 290 94 20, +386 41 577 273

Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Datum: 26. 10. 2018

Zadeva: Pripombe na osnutek predloga Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi

Spoštovani

Na spletni strani Ministrstva za kulturo je objavljen osnutek predloga Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi s pozivom strokovni javnosti, naj posreduje pripombe do 5. 11. 2018.

V Združenju splošnih knjižnic predlagani zakon načelom podpiramo, saj naj bi vsaj deloma finančno reševal izrazito podhranjeno področje kulture, vendar pa smo ob tem tudi mnenja, da je zastavljen preveč zadržano oziroma imamo za področje knjižničarstva, ki ga predlog zakona vključuje, naslednje pripombe in predloge.

Splošne knjižnice se v predlogu najdemo na treh področjih:

- Ureditev osnovnih prostorskih pogojev in nakupa opreme za javne zavode s področja kulture
- Podpora razvoju sodobnih knjižničnih storitev v potujočih knjižnicah
- Ohranjanje in obnova najbolj ogrožene in najpomembnejše slovenske filmske, glasbene, baletne in plesne dediščine ter trajna hramba digitalnih kulturnih vsebin.

1. Področje **Ureditev osnovnih prostorskih pogojev in nakupa opreme za javne zavode s področja kulture** predvideva tudi **ureditev osnovnih prostorskih pogojev za javne zavode**, ki jih financira lokalna skupnost, kamor spadajo tudi splošne knjižnice. Navedeno področje za tiste javne zavode, ki jih financira lokalna skupnost, izpostavlja samo ureditev prostorskih pogojev, ne pa **tudi nakupa opreme**.

Skupni zneski na letni ravni za ureditev prostorskih pogojev, ki so navedeni v prilogah predlaganega zakona, so z vidika knjižnic, ki bi za svoje delovanje nujno potrebovale nove oziroma prenovljene prostore, skromni, saj v tem trenutku na prenavo, dozidavo ali novogradnjo čaka vsaj sedem knjižnic, katerih seznam smo Ministrstvu za kulturo posredovali že v letu 2015, ko se je prvič obravnaval predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi. Na področju knjižničarstva imamo v tem trenutku situacije, ko knjižnice delujejo v nemogočih razmerah, čeprav imajo nekatere od njih že dalj časa vso dokumentacijo za obnovo ali gradnjo novih prostorov. Knjižnična dejavnost je obvezna javna služba, za katero zagotavljajo finančna sredstva v največji meri občine (cca 95%), in knjižnične storitve uporablja

več kot polovica prebivalstva RS. Po mnenju ZSK bi morale zaradi navedenih dejstev imeti knjižnice pri dodeljevanju sredstev za investicije na podlagi tega predloga zakona prednost pred drugimi zavodi in to bi moralo biti v predlogu zakona navedeno. Prav tako bi morale biti poimensko naštetе tiste investicije za področje knjižnične dejavnosti, ki bi imele prednost pri sofinanciranju v obdobju, ki ga predlog Zakona obravnava. Predlagamo, da se že v predlogu Zakona predvidi, kakšen delež je namenjen posamezni investiciji (seveda pod določenimi pogoji, ki bi jih morala predhodno izpolniti lokalna skupnost), kar bi pomenilo uravnoteženo porabo sredstev in ne nazadnje spodbudo občinam za odločitev za začetek investicije.

Kot že zgoraj omenjeno, nakupa opreme za zavode, ki jih financira lokalna skupnost, predlog zakona ne omenja, je pa nakup računalniške opreme za splošne knjižnice znatna finančna obremenitev, ki jo težko ali pa mnogokrat sploh ne zmorejo. Ta oprema pa je za knjižnice vitalnega pomena, saj knjižnica brez nje ne more delovati. Zato predlagamo, da se poleg sredstev za ureditev osnovnih prostorskih pogojev v predlogu zakona predvidi tudi sredstva za nakup računalniške opreme za splošne knjižnice.

2. Področje **Podpora razvoju sodobnih knjižničnih storitev v potujočih knjižnicah** podpiramo, vendar pa opozarjamo, da je v predlaganem zakonu predvideni sofinancerski delež proračunskih sredstev RS nižji kot je to sedaj, ko lahko država sofinancira nakup bibliobusa na podlagi poziva do višine 70 odstotkov končne vrednosti bibliobusa. Predlog zakona namreč predvideva sofinanciranje do višine 50 odstotkov končne vrednosti. Predlagamo, da se v predlogu zakon ta delež zviša do največ 70 odstotkov ali pa naj bodo v ta namen na razpolago dodatna sredstva Ministrstva za kulturo, na katere lahko kandidira knjižnica.
3. Področje **Ohranjanje in obnova najbolj ogrožene in najpomembnejše slovenske filmske, glasbene, baletne in plesne dediščine ter trajna hramba digitalnih kulturnih vsebin** predvideva poleg ostalih vsebin tudi digitalizacijo knjižničnega gradiva, ki je v zadnjih letih zaradi finančne podhranjenosti knjižnic tisto področje, ki ga knjižnice izvajajo v zelo omejenem obsegu. Knjižnice ta del predloga zakona podpiramo in upamo, da bo v prihodnosti možno za ta del naše dejavnosti nameniti več sredstev.

V sedanjem predlogu zakona za razliko od prejšnjega tovrstnega zakona ni za knjižnice zelo pomembnega področja, to je **nakup knjižničnega gradiva**.

V obdobju zadnjih desetih let so se sredstva za nakup gradiva s strani države več kot prepolovila, kar zelo negativno vpliva na dejavnost vseh deležnikov v knjižni verigi, ne samo direktno na knjižnice. Sedaj je nakup gradiva v povprečju toliko zmanjšan, da že resno ogroža aktualnost zbirk, obisk knjižnic, izposajo gradiva, predvsem pa ogroža bralno kulturo med prebivalstvom. Predlagamo, da se poskuša za ta namen pridobiti obseg sredstev, primerljiv z zmanjšanimi rednimi sredstvi za nakup gradiva, torej cca 50% sedanjih letnih sredstev za gradivo za vsako leto veljavnosti zakona, kot edini kriterij obsega financiranja pa se določi število prebivalcev.

V upanju, da boste naše predloge in pripombe upoštevali vas lepo pozdravljamo.

Vesna Horžen, predsednica ZSK

